

Baexem – Buggenum – Ell – Grathem – Haelen – Haler – Heibloem –
Heythuysen – Horn – Hunsel – Ittervoort – Kelpen-Oler – Neer –
Neeritter – Nunhem - Roggel

CDA Leudal Program 2010 – 2014:

***LEEFBAAR LEUDAL IN
EEN STERKE REGIO***

het CDA Leudal zet zich in voor:

**plezierig wonen
in een leefbaar platteland
met een sterke regionale economie
en volop kansen voor een nieuwe generatie**

versie: vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van 21 december 2009

Inhoudsopgave

Onderwerp	Blad
0 Leefbaar Leudal in een sterke regio	3
1. Plezierig Wonen: Gevarieerd, Betrokken en Zorgzaam	5
1.a. Inleiding	5
1.b. Uitgangspunten	6
1.b.1.wonen	6
1.b.2.welzijn	6
1.b.3.zorg	8
1.b.4.cultuur	9
1.b.5 woonkwaliteit	9
1.b.6.volkshuisvesting	10
1.b.7. milieu	11
2. Leefbaar Platteland: Natuurlijk, Bij de tijd en Ontspannend	12
2.a. Inleiding	12
2.b. Uitgangspunten	13
2.b.1.plattelandsvernieuwing	13
2.b.2.ruimtelijke ordening	14
3. Sterke Economische ontwikkeling: Activerend, Vernieuwend en Sociaal	15
3.a. Inleiding	15
3.b. Uitgangspunten	16
3.b.1.bedrijvigheid	16
3.b.2.milieu	17
3.b.3.recreatie en toerisme	17
3.b.4.onderwijs	18
3.b.5.sociale zaken	19
3.b.6. vervoer - bereikbaarheid	20
4. Eén Midden-Limburg: Kansrijk, Toekomstbestendig en Samen	21
4.a. Inleiding	21
4.b. Uitgangspunten	22
4.b.1.bedrijvigheid	22
4.b.2.bereikbaarheid	22
4.b.3.leefbaarheid van de kernen	22
4.b.4.land- en tuinbouw	23
5. Daadkrachtig Bestuur: Transparant, Dienstbaar en Toekomstgericht	24
5.a. Inleiding	24
5.b. Uitgangspunten	25
5.b.1.algemeen	25
5.b.2.participatie	25
5.b.3.dienstverlening	26
5.b.4.openbare orde en veiligheid	26
5.b.5.financiën en lastendruk	28

0. Leefbaar Leudal in een sterke regio.

De gemeente staat als bestuurslaag het dichtst bij de burger. Daarom is het vanzelfsprekend dat die burgers ook zoveel mogelijk bij het bestuur worden betrokken.

Het CDA wil samen met **burgers**, organisaties en verenigingen werken aan maximaal behoud en uitbouw van de sterke gemeenschappen binnen de 16 dorpen. Het CDA wil een gemeente die bruist van energie: **van maatschappelijke energie**.

Sleutelbegrippen daarbij zijn:

Rechtvaardig	Waarden	Normen
Solidariteit	Rentmeesterschap	Activerend
Ondernemend	Betrouwbaar	
Gespreide verantwoordelijkheid	Duurzaam	Solide
Leefbaar	Zorgzaam	

Het programma 2010-2014 is, zoals gebruikelijk binnen het CDA, tot stand gekomen in overleg met burgers, organisaties en natuurlijk onze leden. Via reacties in de afgelopen jaren, (leden)-bijeenkomsten, reacties op stellingen en via de website www.cda-leudal.nl zijn ons allerlei suggesties aangedragen die wij verwerkt hebben in dit programma. Via deze weg nogmaals dank voor deze ondersteuning.

Het programma 2010-2014 heeft zijn wortels in de tijd dat de gemeente Leudal ontstond. Het is gegroeid uit ons CDA programma 2007-2010. Wel hebben we moeten onderkennen dat de kredietcrisis de beschikbare middelen ook op gemeentelijk niveau fors (zullen) raken. Dit feit en het gegeven dat de samenstelling van de bevolking snel en substantieel verandert in de komende jaren, zal ook de lokale overheid dwingen om keuzes te maken. Het CDA Leudal maakt deze keuzes vanuit het CDA gedachtegoed en vanuit de vaste overtuiging dat lokale belangen het meest effectief behartigd kunnen worden als op een resultaat gerichte manier verbinding wordt gezocht met de grotere omgeving.

Juist in een tijd waarin het geloof in de (lokale) overheid vaak onder vuur ligt is een visie op de rol van de (lokale) overheid nodig. De overheid dient tijdig in de **openbaarheid** **verantwoording** af te leggen en zich te kenmerken door open communicatie, transparantie, doeltreffendheid en zeker ook gezaghebbend optreden. **Raadsleden** tonen in hun houding, gedrag en taalgebruik aan dat ze dicht bij de mensen staan en dat ze **volksvertegenwoordiger** kunnen zijn. Wethouders uit of namens het CDA zijn -ook in het duale bestel- als zodanig duidelijk herkenbaar en handelen op een wijze zoals dat in een gemeente van ruim 37.000 inwoners verwacht mag worden.

Het CDA kiest voor een gemeenschap waar aandacht en tijd is voor de directe naaste, de buur, de collega. In dit programma wordt gekozen voor **steun aan gemeenschappen van mensen** zoals gezin, verenigingen, dorpsraden en scholen. Met speciale aandacht voor steun aan vrijwilligers, jongeren en ouderen. Deze speciale aandacht zal echter te allen tijde geplaatst worden binnen de doelstelling om juist de groep van 25 tot 60 jarigen optimaal te ondersteunen. Dit is immers de groep die nu juist de opgave hebben om energie als ook inkomen te genereren voor de opvoeding en ondersteuning van 'hun eigen' jongeren. Tegelijkertijd is dit ook de groep die we zo hard nodig hebben om bestaande en verworven voorzieningen zo veel mogelijk in stand te houden en die relatief uit minder mensen zal (gaan) bestaan door de toenemende vergrijzing.

Binnen deze context is kennis over en inzicht in **de 'leefbaarheid' van de 16 kernen in Leudal** essentieel bij het maken van nieuw beleid en het toetsen van bestaand beleid. Daarom wil het CDA een permanent onderzoek naar de status en de toekomstige ontwikkelingen die van belang zijn voor de leefbaarheid in de 16 kernen binnen Leudal. Dorpontwikkelingsplannen (DOP's) zullen concreet moeten inspelen op kansen en bedreigingen, met extra aandacht voor diverse vormen en mogelijkheden van wonen en voor welzijn en zorg vanwege de verdere vergrijzing. Verder biedt de reconstructie van het platteland goede mogelijkheden voor een woon- en leefomgeving die op de toekomst gericht is.

Als gemeente van ruim 37.000 inwoners zijn we een gelijkwaardige partner in Midden- en Noord Limburg. De leefbaarheid zal sterk worden bepaald door de economische kracht. Ook de **economische ontwikkeling** is noodzakelijk om optimaal in te spelen op tendensen van vergrijzing en ontgroening. Het is van belang samen met de ons omringende gemeenten te werken aan een krachtige regio.

Een toekomstvisie en bijbehorende Strategische opgaven zijn binnen Leudal vastgelegd in de **Toekomstvisie 2020**. Het CDA onderschrijft deze toekomstvisie in beginsel, waarbij uitgangspunt is dat de identiteit van Leudal méér is dan de optelsom van 16 kernen en het buitengebied. Leudal heeft dynamiek nodig! Zodat voldoende werkgelegenheid en vitaliteit behouden kan worden. Het gaat dan om kwaliteiten en kansen ten aanzien van landbouw, zorg en toerisme.

Om en tussen al onze 16 woonkernen ligt een prachtig landschap met volop mogelijkheden voor natuur, landbouw en recreatie. Wij willen ons als CDA sterk maken voor een goed **Leefbaar Platteland**.

Als CDA Leudal zien we als 4 belangrijkste strategische opgaven in onze nog jonge gemeente:

1 - Plezierig Wonen	<i>Gevarieerd, Betrokken en Zorgzaam</i>
2 - Leefbaar Platteland	<i>Natuurlijk, Bij de tijd en Ontspannend</i>
3 - Sterke Economisch ontwikkeling	<i>Activerend, Vernieuwend en Sociaal</i>
4 - Een sterk Midden-Limburg	<i>Kansrijk, Toekomstbestendig en Samen</i>

Om dat alles op te pakken kunnen we niet zonder de 5^e strategische opgave:

5 - Daadkrachtig Bestuur	<i>Transparant, Dienstbaar en Toekomstgericht</i>

Het CDA staat voor het maatschappelijke middenveld. Enerzijds gaat het om vertrouwen in de krachten van de vrije marktwerking en de eigen verantwoordelijkheid, anderzijds wil het CDA borg staan voor activiteiten binnen de samenleving die gemakkelijk knel zitten tussen die marktwerking en de eigen verantwoordelijkheid. Juist dan zet het CDA zich in ten behoeve van het maatschappelijk middenveld en kan het maatschappelijk middenveld rekenen op steun van het CDA.

1. Plezierig Wonen: Gevarieerd, Betrokken en Zorgzaam

1.a. Inleiding:

Op initiatief van het CDA heeft de gemeenteraad van Leudal op 4 november 2008 een 'amendement Leefbaarheid' aangenomen op basis waarvan een permanente **leefbaarheids monitor** is ingesteld. Deze leefbaarheids monitor moet voor iedere kern een toekomstbeeld opleveren op basis waarvan relaties gelegd kunnen worden naar de daarbij gewenste en haalbaar geachte voorzieningen. De gemeente kan (en moet) dan bij haar besluitvorming optimaal hierop aansluiten.

Daarbij is ook kennis over actuele als ook toekomstige samenstelling van de bevolking van essentieel belang voor besluitvorming en beleid over onderwijs, bedrijvigheid, woningbouw, veiligheid, verenigingen en cultuur.

De gemeente zal in ieder geval moeten kunnen voorzien in **opvang van hun eigen inwoners binnen de kernen**. Er moeten heldere en afrekenbare prestatieafspraken worden gemaakt met woningbouwverenigingen en er moet ingespeeld worden op behoeften, zodat herkenbaar recht wordt gedaan aan de vraag van onze burgers bij toewijzing van woningen. Dit met veel nadruk op een creatieve benutting van de bestaande woningvoorraad. Er zal aanbod moeten zijn van goedkope **starters woningen** (bijv. ook door eerdere bejaardenwoningen hiervoor beschikbaar te maken), van geschikte **seniorenwoningen** met zorgvoorzieningen in en om de woning (bijv. ook door inwoning bij familie middels bijbouw), van **aanpasbare woonvormen** die kunnen meegroeien met veranderende behoeften (levensloopbestendig) en van **zorgwoningen** voor mensen die geïndiceerd zijn.

Gemeentelijk beleid op welzijn en zorg wordt vastgelegd in een **Lokaal Volksgezondheidsplan**. Eerstelijns gezondheidszorg moet goed bereikbaar zijn. Een **huisartsenpost** in de gemeente Leudal moet worden nagestreefd en de ziekenhuizen moeten goed bereikbaar en kwalitatief op orde zijn. Verder zorgt de gemeente ervoor dat zorgvragers tijdig en adequaat ondersteuning, zorg en huishoudelijke hulp krijgen. Met focus op doelmatige en praktische invulling middels clustering van zorg zonder bureaucratie.

Een sterke welzijnsorganisatie is van belang om steun en sturing te geven aan een goede welzijnszorg. Samen met vele **vrijwilligers** en mantelzorg wordt ondersteuning gegeven om mensen langer zelfstandig te laten wonen.

Vrijwilligers zullen ook in de toekomst hard en hard nodig zijn. Zij verdienen een betere ondersteuning dan nu. Regelgeving slaat ook daar soms door en dat moet worden teruggebracht. De gemeente moet actief stimuleren dat –waar mogelijk– ook **senioren** worden ingezet ter ondersteuning van bijvoorbeeld kinderopvang, minder valide mensen en bezoek van eenzame mensen.

De zorg om onze **jongeren** (Wet op de Jeugdzorg) wordt o.m. ingevuld door een **jongerenwerker** en door ondersteuning van jeugd- en jongerenwerk. Een integrale aanpak wordt nagestreefd door resultaatgericht samenspel tussen Thuiszorg, GGD, Bureau Jeugdzorg, Bureau HALT, AMW en RIAGG. Met speciale aandacht voor steun aan **gezinnen** die het moeilijk hebben met het opvoeden van kinderen waarbij projecten als **bemoeizorg**, **minimabeleid** en extra aandacht voor huiselijk geweld ondersteunend kunnen werken.

Verder zal de gemeente actief bevorderen dat **jongeren** ervaren dat 'elkaar ondersteunen' nuttig en waardevol is. **Maatschappelijke stages** zijn daarbij een goed hulpmiddel. **Speerpunt voor het CDA is, om de jeugd enthousiast te maken én te houden voor activiteiten en ontplooiing binnen Leudal.** Dat geldt voor de **jonge jeugd**, waarvoor meer

passende uitgaansgelegenheden binnen Leudal geboden moeten worden. Maar evenzeer voor de **oudere jeugd**, waarvoor voldoende dynamiek in woon- als ook werkomgeving geboden zal moeten worden. Het CDA bepleit om de Toekomstvisie 2020 'Leven in Leudal' hierop stevig aan te passen.

Sport en culturele activiteiten van verenigingen zijn essentieel voor de leefbaarheid in kernen en dienen optimaal ondersteund te worden. Verder zijn ook **gemeenschapshuizen** van groot belang voor de leefbaarheid in een kern. Zo mogelijk maken de gemeenschapshuizen deel uit van **brede maatschappelijke voorzieningen**. De exploitatie wordt, indien dat mogelijk en verantwoord is, in private handen gesteld, maar de primaire betekenis van een gemeenschapshuis is die van 'huis voor de gemeenschap'. De gemeente ziet daarop nauwlettend toe.

1.b. Uitgangspunten

1.b.1. Wonen

1. Om te voorkomen dat de bevolkingspiramide te scheef groeit is het belangrijk dat jongeren in de eigen woonkern huisvesting kunnen vinden. Dit betekent dat ruimte geboden moet worden voor de bouw van **kleinere wooneenheden** tegen een redelijke prijs en volgens de wensen van die jongeren (**starters**). Frequente actualisering van een **woningbehoefteonderzoek** is noodzakelijk en de resultaten daarvan moeten deel uitmaken van een **huisvestingsplan**.
2. De komende decennia vergrijst de bevolking binnen de gemeente relatief snel. Dit vraagt van de gemeente extra aandacht voor de **huisvesting voor senioren**.
3. Door de vergrijzing zal ook de vraag naar **levensloopbestendige woningen** in alle kernen toenemen. Ook de behoefte aan combinaties van wonen en zorg zal groeien.
4. Daarom zal alle medewerking verleend worden aan het realiseren van **woon-zorgcomplexen**. Hiervoor zullen met name die locaties benut moeten worden die centraal in de dorpskernen liggen en nabij zorgvoorzieningen.
5. Het CDA ondersteunt inwoning via tijdelijke bijplaatsing van mobiele wooneenheden bij behoefte aan **mantelzorg**. Op dit punt is ook een versnelde procedureafwikkeling dringend noodzakelijk.
6. Naast de ouderen en de jongeren vragen ook de doelgroepen **één- en tweepersoons huishoudens**, en **bijzondere doelgroepen** zoals grote gezinnen, gehandicapten, allochtonen, vluchtelingen en minderheden speciale aandacht.
7. Bij gewijzigde woningbehoefte a.g.v. **handicap** moet **woningtoewijzing** in kern met voorrang mogelijk worden.
8. Om ook in de toekomst te kunnen inspelen op veranderende woonomstandigheden dient gezocht te worden naar mogelijkheden aanpasbaar bouwen. De structuur van de **woning volgt de behoeften** van de bewoners.

1.b.2. Welzijn

1. Het CDA wil dat het **vrijwilligersbeleid** verder vorm wordt gegeven middels professionele ondersteuning. De **vrijwilligersprijs** moet in stand worden gehouden.

2. Er wordt gewerkt aan het in stand houden van het gemeenschapsleven in verenigingsverband. Dit kan niet zonder de inzet van een grote groep **vrijwilligers**.
3. Het CDA heeft voor deze inzet veel waardering en zet dan ook in op een **subsidiebeleid** dat motiveert en de verenigingen in staat stelt om met name activiteiten te ontplooiën voor de **jeugd**. Het subsidiebeleid dat in 2009 is vastgesteld moet daarop alsnog worden aangepast. Met name ook het accommodatiebeleid moet steeds worden gezien in relatie tot het subsidiebeleid.
4. Het CDA denkt aan een centraal aanspreekpunt voor verenigingen, bijv. een verenigingscoach. Dit moet worden verbonden met het accommodatiebeleid (integratie). Uitgangspunt: **minder regels** voor verenigingen en vrijwilligers.
5. Het CDA wil de **peuterspeelzalen** in alle kernen instandhouden en op een verantwoorde wijze financieel ondersteunen. Samenwerken met basisscholen is belangrijk bij een doorgaande leerweg. Zo mogelijk worden combinaties met de **kinderopvang** gerealiseerd.
6. **Kinderopvang** blijft belangrijk om scholing en participatie in het arbeidsproces te stimuleren.
7. Er zal ondersteuning worden gegeven aan initiatieven en activiteiten van **sociale netwerken** zoals platforms en overlegorganen van ouderen, gehandicapten, allochtonen, jongeren, vrouwen enz.
8. Het beleid van de gemeente dient er op gericht te zijn dat eenieder ongeacht herkomst of positie in harmonie met elkaar zal kunnen leven. Daarbij is voor allochtonen een forse inspanning op het terrein van **inburgering** nog een aantal jaren dringend gewenst; zowel wat betreft de beheersing van de Nederlandse taal alsmede het verwerven van een arbeidsplaats.
9. De gemeente voert een actief **jeugd- en jongeren** beleid waarin het toekomstperspectief centraal staat. Het 'Centrum voor kind en gezin' is er nu; nu moet er worden doorgepakt. Dat betekent dat het CDA niet alleen een digitaal loket voor **centrum jeugd en gezin** wil, maar vooral ook een fysiek centrum binnen de gemeente Leudal. Dat moet laagdrempelig zijn, centraal gelegen en bereikbaar voor iedereen. Dit **centrum voor jeugd en gezin** moet zowel ouders als jongeren een advies kunnen geven over opvoeden en opgroeien. Het moet aandacht geven aan thema's voor ouders en jeugd/jongeren, waarbij het uitwisselen van ervaringen met elkaar (ervaringsdeskundige) een meerwaarde zijn.
Verder moet doorverwijzing mogelijk zijn naar professionele hulpverleners.
10. Het CDA wil de voorzieningen voor de jeugd en jongeren in stand houden en verder ontwikkelen. Hiervoor is het noodzakelijk om met de jeugd en jongeren in gesprek te gaan en te blijven. (De jongerenwerker verricht goed werk.)
11. In kernen waar geen **jeugd- en jongerenorganisatie** is zal de gemeente in deze richting stimuleren en ondersteunen. Ontmoetingsplekken van de jeugd mogen niet leiden tot onacceptabele neveneffecten.
12. **Speerpunten m.b.t. de jeugd**
  - Het CDA ontwikkelt beleid voor het creëren van **voorzieningen voor de jeugd van ca. 14 tot 17 jaar**.

- Het CDA kiest voor de oprichting van een **Jongerenraad**.
  - Het CDA neemt binnen de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg het initiatief om nadrukkelijk **in te spelen op de jeugd** met een speciale **programmaliijn 'Jeugd'**: perspectief bieden aan de jeugd door ontplooiing binnen de eigen regio.
13. Met betrekking tot de **accommodaties** wordt het **multifunctioneel gebruik** van gemeentelijke accommodaties zoveel mogelijk gestimuleerd. Speciale aandacht willen we ook schenken aan **ontmoetingsruimten** voor **ouderen**. Denk aan inloophuizen en eetpunten.
14. Er dient **een actief sport- en recreatiebeleid** gevoerd te worden dat inzake activiteiten en bij accommodaties rekening houdt met o.a.:
- Goede bereikbaar en toegankelijkheid ook voor gehandicapten.
  - Beschikbaar vanuit alle kernen.
  - Openingstijden die aansluiten bij de behoefte.
15. Binnen de gemeente is een **opvangcentrum voor asielzoekers** gevestigd. Voortzetting blijft in hoge mate afhangen van de organisatie en het totale functioneren binnen de gemeente Leudal en de kern Baexem in het bijzonder.

16. Speerpunt m.b.t. welzijn en sociale ondersteuning

- Het CDA neemt initiatief tot een robuuste en krachtig gestuurde organisatie, die goed in staat is om invulling te geven aan de belangrijke taken op het gebied van welzijn en sociale ondersteuning. Speciaal waar het gaat om de jeugd en om de vergrijzing.
- Het CDA organiseert één **welzijnsloket** waar iedere burger terecht kan met vragen over welzijn en sociale ondersteuning.
- Het CDA ziet deze nieuwe organisatie als de verlenging van de gemeentelijke taak. En dat betekent dat de inkoop van welzijnsdiensten fundamenteel wordt heroverwogen.

1.b.3. Zorg

1. Speerpunt

- De groep van ouderen/senioren gaat binnen Leudal fors toenemen. Ook al is het zo dat veel ouderen zeer hun best doen om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen leven, het CDA zal zich maximaal inzetten voor de groep van ouderen en senioren. Dat geldt voor aangepaste woonvoorzieningen, dat geldt voor ondersteunende voorzieningen, dat geldt voor de zorg, enz. Kortom: welk aspect het ook betreft, het CDA zet zich maximaal in om deze groep een aangename oudere dag mogelijk te maken binnen de eigen leefomgeving.
2. Het CDA vindt dat voor ieder individu zolang mogelijk **zelfstandig wonen** mogelijk moet blijven in zijn eigen omgeving. Daartoe dienen de voorzieningen die dit mede mogelijk maken, zoals maaltijdvoorziening, alarmering en **mantelzorg** te worden behouden en waar nodig uitgebreid.
3. Het CDA is voorstander van een breed **zorgloket** waar iedere burger terecht kan met vragen over zorg en hulpverlening, maar waar ook knelpunten geïnventariseerd worden en naar oplossingen gezocht wordt. Zoveel mogelijk regionale aansluiting is daarbij gewenst.

4. In verband met dubbele vergrijzing is er een toenemende behoefte aan **woon-zorgvoorzieningen**. De gemeente moet daarop pro-actief beleid voeren, samen met de betrokken partners.
5. **Het Lokaal Volksgezondheidsplan** dient actueel gehouden te worden door een jaarlijkse evaluatie. Opvoedingsondersteuning dient in dit plan een plaats te krijgen.
6. Burgers, zorgvragers, vrijwilligers en mantelzorgers worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de **WMO** (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en **WWZ** (Wonen-Welzijn-Zorg).
7. Goed ondersteunen en faciliteren van vrijwilligers en mantelzorgers is noodzakelijk.
8. Klachtenregistratie, onafhankelijke indicatie en gelijke behandeling is essentieel.
9. Bij de **uitvoering van de WMO** ziet het CDA meerwaarde in regionale samenwerking en gezamenlijke aanbesteding. Met nadruk vanuit **het concept 'zorgplein' resp. 'zorgstrip'**.
10. Streven naar een **huisartsenpost** centraal in onze gemeente. Deelname in het netwerk van de 'SMS-alerts' moet worden gestimuleerd.
11. Het CDA is voorstander van een beleid dat gericht is op het voorkomen van **drugs-, alcohol- en gokverslaving** en tegen een gedoogbeleid. **Coffeshops** kunnen niet worden getolereerd.

1.b.4. Cultuur

1. Speerpunt

Het CDA stimuleert een actieve deelname van burgers aan culturele vorming en het maatschappelijk leven. Onze **culturele infrastructuur** (zangkoren, harmonieën, fanfares, schutterijen) levert een toegevoegde waarde aan de afzonderlijke gemeenschappen en de goede leefbaarheid binnen de gemeente. Het CDA staat voor een krachtige ondersteuning van de culturele infrastructuur. Het onlangs vernieuwde subsidiestelsel is op dit punt onvoldoende en moet alsnog worden aangepast.

2. Speerpunt

De culturele infrastructuur is voor het CDA een belangrijke drager van een leefbaar platteland en daar zal meer (financiële) ondersteuning aan worden gegeven.

3. Activiteiten van maatschappelijk belang dienen financieel ondersteund te worden. Het CDA is voorstander van **cultuurprojecten**, waaronder het stimuleren van deelname door alle geledingen (van jong tot oud) aan culturele activiteiten gericht op Leudal. De gemeente stelt ruimten beschikbaar voor deze activiteiten.

4. Speerpunt

Het CDA wil datgene wat op cultureel gebied is opgebouwd ook in stand houden. **Kreato** verdient ondersteuning van de gemeente voor hun inzet voor de **amateurkunstbeoefening**. Het CDA wil af van regionale afspraken en komen tot rechtstreeks op Leudal gerichte samenwerking: voor het CDA is Kreato dé muziekschool van Leudal.

5. Het CDA streeft er naar in iedere kern een eigentijdse **bibliotheek voorziening** in stand te houden. En zal daarbij een beroep doen op de inzet van vrijwilligers

6. Het CDA zal zich inzetten voor het instandhouden van ons **cultureel erfgoed**, inclusief waardevolle dorpsgezichten en panden.
7. Het CDA bevordert een samenhangende programmering en de promotie van periodiek terugkerende festivals en **cultuur-evenementen**.
8. Het CDA is voorstander van een levenskrachtige **publieke lokale omroep**. De omroep moet een bijdrage aan het dichterbij de burger brengen van het gemeentebestuur. De gemeente Leudal neemt haar verantwoordelijkheid op grond van de Mediawet.
9. Het CDA is voorstander van een jaarlijkse **cultuurprijs** binnen Leudal. Het is een doeltreffend middel om de cultuur binnen Leudal te stimuleren.

1.b.5. Woonkwaliteit

1. Voor het welzijn van de burgers is de **woonkwaliteit** van groot belang. Het CDA zet zich in voor een goede leefomgeving voor iedereen waarin basisvoorzieningen, begaanbare trottoirs, voldoende verlichting en openbaar groen aanwezig zijn. Kortom een woonomgeving waar de burger zich veilig voelt en waar het goed wonen leven en werken is.
2. **Speelvoorzieningen** in de woonwijken maken deel uit van het gemeentelijke recreatiebeleid. Er moet gestreefd worden om voor de jongere jeugd in elke kern minimaal een speelvoorziening te realiseren c.q. te behouden. Initiatieven van omwonenden, **buurtverenigingen** en dorpsraden dienen positief te worden benaderd.
3. Een goed functionerende riolering is van belang. De riolering zal volgens een vastgestelde **rioleringsplan** worden aangepakt. Tegenvallers die bij voorrang moeten worden uitgevoerd leiden tot verschuiving in de tijd van andere werkzaamheden. Noodzakelijke vervangingen worden niet vooruitgeschoven.
4. Op vele plaatsen ondervinden burgers last van **lawaai**. Middels vergunningen, het voorschrijven van geluidwerende middelen, het reguleren van het verkeer etc. zal de gemeente de geluidshinder verminderen.
5. De gemeente besteedt veel aandacht aan het **openbaar groen**, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Waar dat haalbaar is en geen problemen oplevert voor aanliggende grondgebruikers gebeurt dit op een milieuvriendelijke wijze. Afhankelijk van de resultaten en kosten van het milieuvriendelijk bermbeheer en de klavertje4-actie worden deze uitgebreid. Er dient een goede afweging te worden gemaakt tussen **gebruiksgroen** en **passief groen** met veel nadruk op **veilig, netjes en schoon**. Veiligheid gaat bijv. om het uitzicht van de autobestuurders en kleine kinderen in de buurt en sociale veiligheid (geen hoge beplanting aan weerszijde van een voetpad.)
Netjes en schoon betekent géén 'vernatuurlijking' in het gebruiksgroen. Dat moet chemisch vrij onderhouden kunnen worden en daar moet gezond vertoefd kunnen worden. Veel aandacht ook voor de bestrijding van zwerfvuil (rommel geeft meer rommel) en aandacht voor de bestrijding van hondenpoep.

1.b.6 Volkshuisvesting

1. De toegestane woningbouw in relatie tot de regionale woonvisie is beperkt. De keuzes die worden gemaakt moeten **uitgaan van kwaliteit en duurzaamheid**.

2. Zolang de wetgever dit toestaat blijft het CDA voorstander dat voor uit te geven bouwkavels ' **sociaal en economisch gebonden** ' het eerst geldende criterium is.
3. Teneinde zo veel mogelijk aan de woonwensen van burgers tegemoet te kunnen komen dient de gemeente in alle kernen over **uitgeefbare bouwkavels** te beschikken. Waar projectontwikkelaars de beschikbare gronden in hun bezit hebben, bevordert de gemeente dat deze de beschikbare kavels eerst aanbieden aan de ingeschrevenen op de diverse wachtlijsten.

4. Speerpunt

Bij de afweging van nieuwbouw kiest het CDA zoveel mogelijk **inbreiding vóór uitbreiding**. Dit vergt een nieuwe aanpak van dorpsvernieuwing en dorpsontwikkeling en past bij een scenario van krimp-op-termijn. Verrommeling moet buiten en binnen de bebouwde kom worden bestreden.

5. Iedere burger wil in een veilige en fraaie omgeving wonen. Daar waar blijkt dat in het verleden gebouwd is op een wijze die blijkbaar niet meer voldoet aan de huidige wensen zullen wegen gezocht moeten worden om tot aanpassing te kunnen komen. Dit kunnen verbeteringen inhouden van zowel de woningen als de **woonomgeving**. Bij nieuwe woningbouw dient de mogelijkheid geboden te worden om voor zoveel mogelijk verschillende doelgroepen en conform het **regionaal volkshuisvestingsplan** (reg. woonvisie) te bouwen. Het CDA wil daarbij **collectief-particulier-opdrachtgeverschap (CPO)** toestaan.
6. Het **eigen woningbezit** wordt bevordert. In dit kader kan ook worden meegewerkt aan de verkoop van woningen van woningbouwverenigingen aan de huurders. Terughoudendheid is gewenst bij de grotere en goedkopere huurwoningen omdat voor deze categorie een specifieke doelgroep bestaat die op deze woningen is aangewezen.
7. De beperkte **subsidies** die er nog zijn voor de sociale woningbouw dienen ten volle benut te worden. De **toepassing van duurzame materialen** en het **gebruik van duurzame energie** (bijv. aardwarmte en andere CO-neutrale energie) moeten zoveel mogelijk worden gestimuleerd.
8. Het CDA is er voorstander van dat binnen redelijke randvoorwaarden burgers zoveel mogelijk de vrijheid wordt gelaten om in **eigen beheer** en volgens eigen inzichten en wensen te bouwen.

1.b.7. Milieu.

1. Milieubeleid moet stimulerend en zeker ook pragmatisch zijn.
2. Een schoon milieu is zeer van belang voor de leefbaarheid. Er zal sterk worden ingezet op het **voorkomen en hergebruiken van afval**. Pas daarna komen resp. de opties verbranden en storten in beeld. In dit kader zal het gescheiden inzamelen van afval nog verder worden uitgebouwd. Initiatieven die hieraan bijdragen verdienen alle ondersteuning.
3. Het CDA is er voorstander voor het in stand houden dat **grof afval ook aan huis** kan worden opgehaald bij die mensen die dat zelf niet kunnen afvoeren. In principe zal hier wel een kostendekkend tarief voor gerekend moeten worden.

4. Bij het tegen gaan van zwerfvuil ligt ook een taak voor de **BOA** (Buitengewoon-Opsporings-Ambtenaar). Voldoende **afvalbakken** bij fietsroutes en verblijfsruimten plaatsen. Het buurtbeheer moet worden doorgezet.
5. De gemeenschappelijke regeling **Reinigingsdienst Maasland** moet een voldoende sterke positie hebben om ook in de toekomst een goede prijs-kwaliteit te kunnen waarborgen.
6. De gemeente dient waar mogelijk gebruik te maken van **energiebeperking** bij voertuigen, apparaten en ver- en bewerkingmethoden.
7. **Bermbeheer** uitvoeren op een milieuvriendelijke wijze maar zodanig dat er geen overlast uit ontstaat bij gebruik van wegen en gronden.
8. De gemeente stimuleert de burgers en bedrijven om zuinig om te gaan met energie. Nieuwe technieken en leefwijzen worden onder de aandacht gebracht. Met name **NME-Leudal** krijgt een bijzondere taak op het gebied van duurzaamheid.
9. **Milieubeleid** dient stimulerend te zijn, maar dient niet door te schieten.

2. Leefbaar Platteland: Natuurlijk, Bij de tijd en Ontspannend

2.a. Inleiding

Leudal is een plattelandsgemeente. Juist vanwege de ligging tussen Weert en Roermond, zal de ontwikkeling van ons buitengebied bijzondere aandacht moeten hebben. Een vitaal platteland dat gekenmerkt wordt door een aantrekkelijk landschap, een duurzaam beschermde natuur en tegelijkertijd óók een plaats waar het **goed wonen, werken en recreëren moet zijn voor jong en oud**.

Er moet ruimte zijn voor **verdere ontwikkeling voor (verbrede) landbouw**, van oudsher de economische drager, beheerder én beeldbepalend voor het landelijk gebied. Mede vanwege deze rol moet aan de agrarische sector blijvend perspectief geboden worden. Boeren op het platteland mogen niet ernstig worden geschaad (inperking van schaalvergroting) door inpassing van andere vormen van bedrijvigheid en wonen. Naast producent van voedsel is de agrariër degene die door levering van groene diensten zoals natuur- en landschapsbeheer, vergroten van de toegankelijkheid van gronden voor recreatie en door waterbeheer een grote bijdrage kan leveren aan het landschap. Hierop moet méér en actief worden ingespeeld

Ook nieuwe en andere economische activiteiten, die zich verdragen met het karakter van het gebied moeten ontwikkeld kunnen worden. Experimenteerruimte is nodig om creativiteit en plattelandsontwikkeling een kans te geven. Het CDA wil ruimte voor experimenten om creativiteit en plattelandsontwikkeling te bevorderen mits dit vanuit een duurzaam perspectief gebeurt. Daarbij gaat het om evenwicht tussen economische, sociale en ecologische aspecten. De overheid stelt in **overleg met betrokkenen** de kaders waarbinnen ontwikkelingen worden opgepakt. Daarbij is samenspel en verbinding tussen het buitengebied en de 16 levende dorpen essentieel voor een **Leefbaar Platteland**.

Kansen voor **nieuwe economische dragers**, zoals recreatie en toerisme, groene diensten, combinaties van agrarische bedrijvigheid en zorg dienen te worden opgepakt. Het CDA is voorstander van verbreding en verdieping op agrarische bedrijven. Ontwikkelingen als **zorgboerderijen, kinderopvang, en recreatie en ook duurzame energieopwekking** zijn voor het CDA **speerpunten**.

Recreatie- en toerisme zal kansen en versterking moeten krijgen om ons mooie gebied ook economisch in stand te kunnen houden. Een aaneenschakeling van dorpen, natuur en landschappen waartussen aantrekkelijke fiets- en wandelroutes met rustpunten. De Leiestert en omgeving, het Leudal, onze beekdalen, molens, kastelen en tuinen geven, aangevuld met kunst en cultuur, een bijzonder charme en aantrekkingskracht aan ons buitengebied. Niet voor niets kreeg dit gebied eerder de naam Tuin van Limburg.

Het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied omschrijft vooral **de doelstellingen met betrekking tot het buitengebied scherp en uitdagend**; met aandacht voor vrijheden voor de bewoners en waarin al te rigide regelgeving wordt vermeden. Het bestemmingsplan voorziet herkenbaar in meer mogelijkheden voor nieuwe economische dragers waarmee ook innovatieve projecten voor de landbouw worden ondersteund. Verder zullen de zogenaamde 'plattelandswoningen' gestimuleerd worden.

2.b. Uitgangspunten

2.b.1. Plattelandsvernieuwing

1. Als gevolg van de doorgaande bedrijfsbeëindigingen en schaalvergroting binnen de **landbouw** zal het aantal landbouwbedrijven verder afnemen. Vrijkomende **agrarische bedrijfsgebouwen** kunnen een andere bestemming krijgen voor zover deze passen in het buitengebied en geen belemmeringen vormen voor de ontwikkeling van de traditionele buitengebiedfuncties. In principe dienen wel alle activiteiten incl. opslag binnen het bestaande bouwvolume plaats te vinden. Startende ondernemers die binnen een bestaand gebouw (bij voorkeur cultuurhistorisch van aard) op zeer beperkte schaal een **nieuwe bedrijfsactiviteit op haalbaarheid** willen **testen**, moeten daarvoor gedurende een periode van maximaal 5 jaar een kans krijgen.
2. De reconstructie van het platteland is een belangrijke opgave waarvoor het CDA in goed overleg met betrokkenen zich sterk zal maken. Om de gebiedsfuncties beter tot hun recht te laten komen, zal een kwaliteitsslag onvermijdelijk zijn.
3. Het CDA is nadrukkelijk van mening dat het menselijk aspect een prominente rol moet spelen bij de reconstructie van het **platteland**. Meer perspectief i.p.v. een kille sanering.
4. Het **buitengebied** kent vele functies. Naast de economische functies, zijn er vele niet-economische functies die in het buitengebied een plaats moeten vinden. Het bestemmingsplan buitengebied zal daarin zo goed mogelijk evenwicht moeten brengen. Gemeente en doelgroepen zullen hier samen werk van moeten maken.

5. Speerpunt

De landbouw is de belangrijkste economische drager van het buitengebied! Dat buitengebied is niet homogeen van aard: het kan zijn heel ver weg van de bebouwde kom of het kan kwetsbaar gebied zijn tussen twee kernen. Het CDA wil **uitgaan van zonerings**: bepaalde zones moeten open staan voor vormen van landbouw, andere zones daarentegen van uitsluiting.

6. Speerpunt

Het CDA vindt **dat in het buitengebied moet worden uitgegaan van diversiteit**. Het CDA is voorstander van een **ontwikkelingsplanologie** gericht op het realiseren van doelen in plaats van **toelatingsplanologie** die initiatieven alleen maar beoordeelt op regels. Gemotiveerd afwijken van regels moet mogelijk zijn om doelen te bereiken. Daartoe zijn in samenspel met de Provincie inmiddels voldoende instrumenten voorhanden.

7. Het beheer van het **buitengebied** behoort bij uitstek tot de deskundigheid van boeren. Zij moeten dan ook in staat worden gesteld die functie waar te maken. Verbreding en verdieping kunnen hiertoe goede mogelijkheden bieden (maar zijn niet de allesomvattende remedie voor de problemen die moeten worden opgelost).
8. Inschakelen van agrariërs bij **natuurbeheer** en mogelijk ook bij gemeentelijk groenbeheer.
9. Waar financieel haalbaar dienen nog ontbrekende **nutsvoorzieningen** te worden aangelegd.

10. **Karakteristieke bebouwing en landschappen** dienen in stand te worden gehouden.
11. Het CDA wil aandacht voor integraal **waterbeheer**.

2.b.2. Ruimtelijke ordening

1. Continu is er sprake van elkaar tegenstrijdige **ruimte-claims**. Dit vergt steeds opnieuw een weloverwogen afweging. In principe worden claims die een meerwaarde voor de gemeenschap toevoegen met voorrang gehonoreerd.
2. Nieuwe bestemmingsplannen bevatten voor de burger heldere en duidelijke **doelstellingen** en bevatten geen onnodige beperkingen. Bestemmingsplannen moeten **voldoende flexibel** zijn en ook in de praktijk gehanteerd kunnen worden.
3. Voor een goede en evenwichtige ontwikkeling van de diverse bestemmingsplannen binnen de kernen (en ter voorkoming van speculatie) is het vooral voor de woningbouw van belang dat de gemeente de gronden verwerft. Daar waar dat niet mogelijk is dienen evenwichtige **exploitatie-en realiseringsovereenkomsten** gesloten te worden.
4. Bewoners worden van gemeentelijke **planvorming**, met name wanneer dit de openbare ruimte betreft, op de hoogte gebracht en krijgen tijdig de mogelijkheid hierop te reageren. Wanneer hun inbreng binnen de randvoorwaarden past wordt deze gehonoreerd, mits er voldoende draagvlak is bij de medebewoners.
5. In het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied wordt ingezet op de invoering van het begrip 'plattelandswoning'. Zo mogelijk wordt een voormalige boerderij bestemd als plattelandswoning, waardoor deze woning voor de milieuwetgeving het karakter van een bedrijfswoning houdt terwijl er toch iemand anders kan wonen. Zodat agrarische bedrijven in hun bedrijfsvoering geen hinder hoeven te ondervinden bij het verkrijgen van milieuvergunningen.
6. De in de nota Ruimte verankerde ontwikkelingsplanologie en de in het POL uitgewerkte **BOM+** en **VORm**-systematiek dienen leidend te zijn bij het gemeentelijk ruimtelijk beleid.
7. De gemeente moet de mogelijkheden die **de Reconstructiewet** geeft om het landelijk gebied een impuls te geven optimaal benutten en verantwoord middelen en menskracht daartoe inzetten. Projecten in het kader van 'Platteland in Uitvoering' kunnen daaraan eveneens bijdragen.
8. Binnen het overgangsgebied tussen bebouwing en buitengebied moet veel aandacht zijn voor kwaliteit. Een stringent planologisch beleid is juist in deze overgangsgebieden noodzakelijk.

3. Sterke Economische ontwikkeling: Activerend, Sociaal en Vernieuwend

3.a. Inleiding

Onze welvaart – en daarmee ook gedeeltelijk ons welzijn - wordt bepaald door de economische ontwikkeling. Ons land is nog altijd sterk economisch en technologisch ontwikkeld. Om deze positie te behouden zal steeds aan verbetering en verandering gewerkt moeten worden. Dat geldt zeker ook lokaal. Onze industriële bedrijven, **onze agrarische sector** en ons **MKB** hebben daarom recht op mogelijkheden om zich aan te passen aan nieuwe eisen en ontwikkelingen. De gemeente moet ondernemers herkenbaar stimuleren en motiveren door een actieve rol van de **bedrijfscontact functionaris**, die over een duidelijk mandaat beschikt.

De gemeente zorgt voor (eventueel nieuwe) locaties voor **bedrijventerreinen**. Daarbij wordt een evenwichtige verdeling van bedrijven over onze gemeente nagestreefd. Dat geldt zowel voor **industriële en dienstverleningsbedrijven** als ook voor **winkels**. Met bijzondere aandacht voor de locatie van bedrijven die hinder kunnen geven. **Startende ondernemers** krijgen extra aandacht en ondersteuning, juist ook als zij vanuit huis starten. **Vervoer via water en spoor** kan nog meer benut worden om kansen voor bestaande bedrijven te vergroten en vestiging van nieuwe bedrijven te stimuleren.

Winkelvoorzieningen in de kernen blijven behouden, op vraag afgestemd. De kleinere kernen kunnen met ondersteuning worden voorzien van zogenaamde **service-punten** waarin de ‘dagelijkse boodschappen’ verkregen kunnen worden. Kansen door koppeling aan scholen, sportaccommodaties, gemeenschapshuizen en winkels dienen te worden benut. Binnen dit totaal krijgt het winkelcentrum van Heythuysen bijzondere aandacht.

Recreatie- en toerisme als stimulator van economische ontwikkeling wordt landelijk als ook provinciaal als speerpunt opgepakt. Leudal leent zich bij uitstek voor invulling van dit speerpunt. Gekoppeld aan voorzieningen, fiets- en wandelroutes, monumentale panden en natuur (tuinen en molens) liggen er tal van kansen die we samen met ondernemers (kunnen) oppakken. **Culturele activiteiten** en voorzieningen kunnen een sterke aantrekkingskracht genereren en zullen daarom van harte ondersteund moeten worden. Voor het CDA geldt als algemeen **speerpunt voor toerisme en recreatie: minder regels en meer ruimte voor groei**.

Naast stimulering van werkgelegenheid heeft de gemeente ook de opdracht om mensen uit de bijstand te houden. De **Wet Werk en Bijstand** gaat er vanuit dat mensen die kunnen werken ook daadwerkelijk naar werk toe worden geleid. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. De gemeente richt zich op ook op dit onderwerp op goede en resultaatgerichte **samenwerking tussen overheden en bedrijven**.

Goed onderwijs is onmiskenbaar van belang voor de ontwikkeling van onze burgers. Onze gemeente zal zeker met BO, VO, VSO en VMBO een goede ondersteuning moeten bieden. Het **onderwijs** moet toekomstgericht zijn waarbij met name ontwikkelingen op het gebied van ICT gevolgd moeten worden.

Voorzieningen binnen Leudal moeten goed bereikbaar zijn voor iedereen die daar gebruik van wil maken. De kernen moeten onderling goed bereikbaar zijn. Dat vraagt niet alleen een goede verkeersinfrastructuur die optimaal wordt onderhouden, maar ook fijnmazige verbindingen voor bijvoorbeeld mensen met beperkingen.

Bij de uitvoer van het Provinciaal **vervoerssysteem “van 3 naar 1”** zullen we waakzaam zijn dat het systeem voor al onze burgers handzaam en betaalbaar blijft. Door het grote aantal kernen zal maatwerk voor bepaalde groepen onvermijdelijk zijn.

3.b. Uitgangspunten

3.b.1 Bedrijvigheid:

1. Speerpunt

Werkgelegenheid blijft een **speerpunt** van het gemeentelijk beleid. De gemeente heeft aandacht voor alle segmenten van de arbeidsmarkt en in het bijzonder voor de mensen met minder kansen (doel WWB).

2. Bestaande en nieuwe bedrijven mogen rekenen op professionele en actieve ondersteuning bij het opstellen en realiseren van nieuwe plannen.
Ondernemersvriendelijkheid dient een ingebakken handelswijze te zijn. Een coördinerend functionaris zal voor de ondernemers de **één-loket-functie** vervullen, conform afspraken in OML-verband. Onnodige **regels** worden afschaft en onwerkbare regels aangepast. Met name ook de startende ondernemers moeten kunnen rekenen op een contactpunt.
3. Bij **aanbesteding** door de gemeente zullen in elk geval de daarvoor in aanmerking komende bedrijven binnen haar gemeentegrenzen de kans krijgen om offerte uit te brengen. Méér dan nu het geval is.
4. Het CDA zal zich maximaal blijven inspannen om **de regionale winkelfunctie** van de kern Heythuysen goed tot zijn recht te laten komen. Voldoende parkeervoorzieningen en publieksvriendelijke winkelstraten zijn daarbij essentieel. Het CDA onderschrijft het **onderscheid tussen ‘verzorgende’** (met voorzieningen) **en ‘woondorpen’** (goed wonen en goed leven). Hoofdkern: Heythuysen. Autonome dorpen: Haelen, Roggel, Neer, Ittervoort, Horn. Woondorpen: Ell, Grathem, Kelpen-Oler, Hunsel, Haler, Neeritter, Baexem, Buggenum, Nunhem, Heibloem.
5. Ook in de kleine woondorpen is belangrijk dat de gemeente, waar mogelijk, de condities schept waardoor de detailhandel en verzorging behouden blijven. Dit kan o.a. door een facilitair en ruimhartig planologisch beleid te hanteren. Ook zal steun gegeven worden bij de inpassing van **servicewinkels** in de echte kleine kernen.
6. De Gemeente zal bij gebleken **knelpunten bij bedrijven** waar mogelijk een bijdrage leveren om deze op te lossen. Met name kan hierbij worden gedacht aan bedreigingen die er uitgaan van de steeds meer knellende (milieu)wetgeving voor én de **Agrarische sector** én het **Midden- en Kleinbedrijf**.
7. Nu **bedrijventerreinen** in de kleinere kernen schaarser zullen worden moeten we efficiënt omgaan met de beschikbare terreinen. De gemeente zal actief inspelen op mogelijke nieuwe locaties voor **lokale ondernemers** maar ook **starters**. Tevens dienen de regionale bedrijventerreinen in Ittervoort en Haelen krachtig gestimuleerd en gepositioneerd te worden.
8. Een **overlegstructuur** met de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zal in een praktische vorm worden opgepakt. Het CDA staat positief tegenover een periodiek overleg met de **agrarische sector** over specifiek agrarische zaken.

9. Speerpunt

Het CDA hecht zeer aan een krachtige samenwerking in de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg. Leudal is gelegen in het hart van Midden-Limburg. Leudal moet zijn kans pakken om **ieder jaar nieuwe projecten in te brengen** die kunnen rekenen op ondersteuning vanuit het **Regiofonds**.

10. De economische ontwikkeling wordt nu nog steeds aangejaagd vanuit Roermond en Weert met ieder een eigen organisatie: de **Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg** en de **Hoge Dunk**. In plaats van te investeren in twee organisaties, is het CDA voorstander van één organisatie voor heel Midden-Limburg.
11. Een verdere ontwikkeling naar een **24-uurs economie** wordt door het CDA afgewezen. Daarom is het CDA binnen de gemeente Leudal geen voorstander van verdere verruiming van **winkelpenstelling** op zondag.
12. Het CDA zet zich in om de bedrijvigheid van het **MKB ook in de kleinere kernen** een goed bestaan te bieden. In de **retailstructuurvisie**, die op dit moment wordt opgesteld, moet dit worden vastgelegd.

3.b.2. Milieu

1. **Bedrijfsontwikkeling** is meestal de motor waarmee **milieuwinst** te behalen valt. Bij renovaties, uitbreidingen en nieuwbouw kunnen nieuwe milieuvriendelijkere technieken het beste ingepast en betaald worden. De gemeente zal daarom met name die ontwikkelingsmogelijkheden ruimte bieden waarmee milieuwinst valt te behalen.
2. Voor bedrijven worden de mogelijkheden benut om, binnen de **milieuvergunning**, keuzes te maken om de voorgeschreven normen te halen.
3. **Milieuvergunningen** dienen duidelijk en adequaat te zijn en niet te vervallen in futiliteiten. Niet controleerbare regels dienen nergens toe en moeten vermeden worden. Dit alles is ook belangrijk om de kosten van de milieuvergunningen in de hand te houden.
4. De vergunninghouder is primair verantwoordelijk voor het naleven van de gestelde regels.
5. Hoewel de gemeente autonome bevoegdheden heeft is een gelijk **milieubeleid** met tenminste de omringende gemeenten aan te bevelen. De gemeente heeft een taak de milieuvergunningen adequaat te handhaven. Dus geen **gedogen**.
6. Een **coördinerende functionaris** voor milieu is noodzakelijk.

7. Speerpunt

Het **NME-centrum** is een belangrijke organisatie om de zorg voor het milieu lokaal te verbreden. Dit NME-centrum heeft een functie voor de gehele gemeente Leudal en hoeft zich niet te beperken tot de locatie St. Elisabethshof. Voor het CDA is speerpunt dat de gemeente een krachtig NME-centrum mede faciliteert.

3.b.3. Recreatie en toerisme:

1. Verdere uitbouw van toeristische **fiets- en wandelroutes** is gewenst. Op strategische punten dienen attractieve en rustpunten (horeca, theetuin, verkoop van streekproducten)

te worden opgenomen. Als voorbeeld: het gebied Hanssum Neer, waar een integrale gebiedsontwikkeling op zijn plaats is.

2. De recreatieve en toeristische mogelijkheden binnen de gemeente moeten worden benut. **Recreatieve en toeristische initiatieven** mogen op medewerking van de gemeente rekenen. Wel dient uiteraard de gangbare planologische afweging te worden gemaakt en is versterking van de totale regio een belangrijk onderdeel. Ook dienen deze activiteiten niet tot overlast voor derden te leiden. Beoordeling moet plaatsvinden op planologische inpasbaarheid, uitgaande van kwaliteit. Het buitengebied heeft meer dan voldoende potentie, die niet mag worden gefrustreerd door te lage maximumaantallen in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied. Het investeringsplafond moet voldoende kunnen zijn voor een redelijke kostwinning.
3. **De Toeristisch-recreatieve ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg** dient taken met betrekking tot marketing en promotie van de regio uit te voeren. Informatievoorziening zoals winkels dient lokaal dan wel sub-regionaal te gebeuren. Daarbij is goede bewegwijzering en infopanelen over met name cultuur en landschapshistorie van belang.
4. Bij de aanleg en **uitbreiding van wandelroutes** grondeigenaren, Natuurmonumenten, Waterschap en Stichting Limburgs Landschap betrekken om optimaal de mogelijkheden en attractiviteit te benutten.
5. Aanhaken bij en verbinden van attractieve elementen is van belang. **Culturele activiteiten** kunnen andere aanwezige waarden versterken. Als voorbeeld: de betekenis van een theaterboerderij in het kader van een breed scala aan mogelijkheden.
6. De **toeristische sub-regio's** Maasplassen-WCL en Peel-en-Maas dienen werkbaar op elkaar te worden afgestemd. In samenwerking kunnen ze elkaar immers voortreffelijk versterken. In het kader van de gebiedsontwikkeling Midden-Limburg moet gewerkt worden aan '**regiobranding**': het imago van Midden-Limburg moet eenduidig en krachtig worden uitgedragen.
7. De te verwachten ontwikkeling van de zogenaamde **senioreneconomie** verdient ook in onze regio te worden benut. Initiatieven op dit gebied dienen krachtig te worden gestimuleerd.

3.b.4. Onderwijs

1. Onderwijs en educatie richten zich mede op **verantwoordelijkheidsbesef** en op dienstbaarheid aan medemens en samenleving. Het CDA hecht sterk aan het uitdragen van waarden en normen dienaangaande.
2. Schaalvergroting dient een meerwaarde te hebben en niet te leiden tot noodzakelijke opheffing van kleine scholen of tot het ontstaan van uniformiteit. De gemeente spant zich in om minimaal één **basisschool** per kern te handhaven. Hieraan kan samenwerking bijdragen.
3. Een verordening regelt **de huisvesting** van het primair en voortgezet onderwijs
4. Er dient aandacht te zijn voor verdere ontwikkeling van het "**brede school concept**". Bij elkaar brengen van buurt, onderwijs, sport en cultuur (BOS) geeft meerwaarde aan de verantwoordelijke samenleving.

5. Binnen een kader van goede afspraken over invulling en financiële verantwoording is **door-decentralisatie** een kans om vorm te geven aan **eigen verantwoordelijkheid**.
6. In het **overlegorgaan** tussen gemeente en schoolbesturen (OOGO) dient o.a. aan de orde te komen:
  - multifunctioneel gebruik van accommodaties en gebouwen.
  - uitwisseling van ervaring.
  - verkeersveiligheid en vervoer.
7. De Gemeente heeft aandacht voor en ondersteunt:
  - **onderwijsbegeleidingsdiensten** en **logopedie**
  - **muzikale vorming**
  - **schoolzwemmen**
  - **bibliotheekvoorziening** per kern
  - **buitenschoolse activiteiten (BSO)** m.b.t. cultuur en kunst
  - **politieke vorming van de jeugd** jongerenraad
  - **betrokkenheid** van ouders bij de school
  - **milieu-educatie**
  - **volwassenen-educatie**
  - samenbrengen en afstemmen van onderwijs en **bedrijfsleven**
  - integratie van **allochtonen door middel van inburgeringstrajecten**.
8. Het CDA pleit voor onderbrengen van projecten **maatschappelijke stage** in het basisonderwijs en in het VO en VMBO. Ook binnen inburgeringstrajecten moet het opdoen van werkervaring mogelijk zijn.
9. Inzet op meer **praktijkgericht onderwijs** voor jongeren in het VMBO is van belang om schooluitval te voorkomen en meer in te spelen op de vraag vanuit de bedrijven.
10. De inzet is om **VO, VSO en VMBO onderwijs** te bewaren voor onze gemeente.
11. Bijzondere aandacht moet er zijn om **uitval van jongeren uit het onderwijs** te voorkomen en de studie af te ronden. Dat is hoogstnoodzakelijk om een plek in het arbeidsproces te vinden.
12. Het CDA wil veilig en efficiënt vervoer van leerlingen naar het **speciaal onderwijs**.
13. Het CDA wil naast aandacht voor sociaal-culturele vorming ook aandacht voor **sociaal-emotionele vorming**.

3.b.5. Sociale zaken

1. Het CDA ziet het belang van en ondersteunt een **sociaal platform**.
2. Het CDA wil zich blijven inspannen om **armoede** en **sociaal isolement** te bestrijden. Dit doen we door een samenhangend pakket van maatregelen zoals:
  - Gespreide betaling.
  - **Kwijtscheldingsbeleid**.
  - Bijzondere **bijstand**.
3. Het uitgangspunt van de WWB zal zijn, **werk boven inkomen**. Dit vraagt actieve begeleiding en ondersteuning van mensen die uit het arbeidsproces zijn geraakt dan wel

geraken. Voor wie regulier werk niet mogelijk is zal gezocht worden naar maatschappelijke activering.

4. Bijzonder inzet zal er moeten zijn om **jongeren in het arbeidsproces** te brengen en te houden. Zeker zolang het economische tij nog niet is gekeerd.
5. Bij het aanzetten tot werk zal aandacht moeten zijn voor **gezinnen met kinderen**. Werk zal niet ten koste mogen gaan van een goede ontplooiing van de kinderen.
6. **Fraude met uitkeringen** moet krachtig worden opgespoord en bestreden. Preventief werken verdient bijzondere aandacht bij fraudebestrijding.

3.b.6. Vervoer - bereikbaarheid

1. Het CDA streeft naar een voorziening van **vervoer op maat** voor alle kernen. Dit vervoer dient afgestemd te zijn op en betaalbaar voor sociaal zwakkeren, ouderen en gehandicapten.
2. Niet alleen de wegen binnen de bebouwde kom maar ook de **wegen in het buitengebied** dienen ten behoeve van burgers, recreatie en het **landbouwverkeer** in goede staat gehouden te worden. Afstemming op de noodzakelijke vergroting van de landbouwvoertuigen is aan de orde.
3. Gekeken dient te worden naar de mogelijkheden van gebruik van **spoor en water**.
4. Bij de aanleg van **routestructuren** rekening houden met meervoudig gebruik. Minder validen, sporters, skaten, ruiters, wandelen.
5. Inzake de N280 wacht het CDA eerst op de resultaten van de MER-studie, die nu wordt uitgevoerd. Van belang is een goede bereikbaarheid, zowel binnen de gemeente Leudal als tussen de verschillende regio's.

4. Eén Midden-Limburg: Kansrijk, Toekomstbestendig en Samen

4.a. Inleiding

Leudal is gelegen in het hart van Midden-Limburg en is als gemeente van ruim 37.000 inwoners inmiddels een gelijkwaardige partner in Midden en Noord Limburg. Daarom past het **de bestuurders van onze gemeente om actief samen te werken aan een vitaal en levenskrachtig Midden-Limburg**. Resultaatgerichte samenwerking en daadwerkelijke 'binding' tussen gemeenten is essentieel voor een krachtige regio. Bij de invulling van onze lokale belangen zullen we oog moeten hebben voor de lokale belangen van andere gemeenten en onze verantwoordelijkheid moeten nemen voor het regionale belang.

Krachtige impulsen aan de samenwerking met Maasgouw, regio Helden, Weert en Roermond zijn nadrukkelijk aan de orde. Samen de krachten bundelen om jaarlijks een aantal regionale projecten te laten slagen draagt bij aan de gewenste en noodzakelijke dynamiek.

De regionale versterking van Midden-Limburg moet gepaard gaan met inzet, lef en daadkracht. **Economisch, maatschappelijk en wat betreft woonomgeving moet voldoende dynamiek aanwezig zijn om de regio Midden-Limburg kansrijk te laten zijn voor een nieuwe generatie**. Het gemeentelijk beleid moet in alle facetten doordrenkt zijn van het streven om **de jeugdige generatie enthousiast te maken en te houden voor een zinvol toekomstig bestaan binnen de gemeente Leudal**. Het CDA bepleit om de Toekomstvisie 2020 'Leven in Leudal' hierop stevig aan te passen.

De samenwerking in Midden-Limburg heeft in 2009 een nieuwe impuls gekregen met de vaststelling van het visiedocument '**Met het oog op Midden-Limburg**'. Hoofdpunten die verder aandacht moeten krijgen zijn o.m.:

- de ontwikkeling van de Maasplassen;
- de ontwikkeling van de N280 en de ontwikkeling van de zorgstrip;
- een samenhangende visie op wonen en herstructurering;
- een versterking van de structuur van landbouw, natuur en toerisme & recreatie.

Nadat kaderstelling heeft plaatsgevonden in de gemeenteraden, zal de uitvoering dienen plaats te vinden in een gemandateerde uitvoeringsorganisatie zoals de Gebiedsontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (GOML).

Ook financiën moeten beschikbaar worden gesteld. Op de eerste plaats een bedrag per inwoner, waarbij dit bedrag wordt gedubbeld door de Provincie Limburg in cofinanciering. Aanvullend moeten middelen worden verworven bij private partijen, Europa en het rijk.

4.b. Uitgangspunten

4.b.1. Bedrijvigheid

1. **Bedrijventerreinen** worden in regionaal verband beheerd en ontwikkeld. De **Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg** is daarbij een geschikte partner. Samensmelting van de OML met Hoge dunk is voor het CDA een doel.
2. In regionaal verband wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor behoud in en evenwichtige **verdeling van werkgelegenheid** over de dorpen en steden van Midden-Limburg.

3. De mogelijkheden voor gebruik van **water** ten behoeve van industrie en recreatie worden nader onderzocht. Hiertoe spelen de Maas en **Maasplassen** een belangrijke rol.
4. **De IJzeren Rijn** dient slechts een plek te krijgen in Leudal indien optimaal wordt ingezet op beperking van de overlast. Omwonenden van de spoorlijn moeten maximaal gecompenseerd worden op het gebied van leefbaarheid. Voor geheel Leudal kan mogelijk een treinstation dienstig zijn.
5. **Recreatieve ontwikkelingen** en invullingen vinden regionale afstemming en daarbij is de **TROM** de aangewezen organisatie.
6. Het **VVV keurmerk** dient te worden behouden.
7. Binnen Leudal zal er sprake zijn van **kleinschalige voorzieningen** op het gebied van informatieverstrekking m.b.t. toeristische activiteiten. Het NME moet hierbij een belangrijke rol spelen.
8. Concentratie van zorgvoorzieningen in de **Zorgstrip** dienen te worden ingepast. Uiteraard moet de gemeente Leudal het uitbouwen van de zorgvoorzieningen krachtig faciliteren en ondersteunen.
9. Samenwerking en afstemming op gebied van milieu, sociale zaken en volkshuisvesting is noodzakelijk.
10. Eigen ondernemers dienen extra kansen te krijgen en proactief ondersteund te worden voor het uitvoeren van werk.

4.b.2. Bereikbaarheid

1. De regio maakt zich sterk voor behoud van een goed **openbaar vervoersysteem**.
2. De mogelijkheden van reizen vanuit Leudal via het **spoor** worden voortvarend opgepakt. Daarbij is een goed aansluitend busvervoer en voldoende parkeergelegenheid noodzakelijk. Indien het komt tot de IJzeren Rijn, dan is anticipatie daarop mogelijk.

4.b.3. Leefbaarheid van de kernen

1. Een regionale woonvisie zal als uitgangspunt moeten hebben een evenwichtige **verdeling van woonvormen** over de regio.
2. **Gemeentegrens overschrijdende voorzieningen** dienen regionale afstemming te hebben.
3. **Tegenstellingen tussen platteland en de stad** dienen met voorrang te worden beslecht.
4. **Kleine kernen** dienen binnen de regio een speciale aandacht met betrekking tot onderwijs, wonen en winkelvoorzieningen.
5. Goede spreiding van kleine zorgvoorzieningen in en over de kernen vraagt regionale afstemming en samenwerking met zorgorganisaties.
6. De **demografische ontwikkelingen** bijbehorende gevolgen dienen regionaal in kaart te worden gebracht en voorzien van doeltreffende maatregelen.

4.b.4. Land- en Tuinbouw

1. De land- en tuinbouw zal in het kader van provinciaal en regionaal beleid mogelijkheden hebben zich op goede en noodzakelijke wijze aan te passen. Deze mogelijkheden liggen zowel in de landbouwontwikkelingsgebieden alsook in de zogenaamde verwevingsgebieden (evenwichtige balans tussen landbouw, landschap en natuur).
2. Teeltondersteunende voorzieningen verdienen invulling maar vragen concentratie en landschappelijke inpassing.

5. Daadkrachtig Bestuur: Transparant, Dienstbaar en Toekomstgericht

5.a. Inleiding:

De 4 strategische opgaven vragen een daadkrachtig bestuur. Een bestuur dat op zoek is naar hoofdlijnen met oog voor detail waar dat nodig is. Het bestuur moet mensen enthousiasmeren en aanzetten tot creativiteit, betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

Binnen en rondom alle strategische opgaven speelt **de dienstverlening** een belangrijke rol. Burgers worden nog altijd meer kundig, mondig en flexibel met als consequentie dat de gemeente op alle momenten om informatie verzocht kan worden en vragen gesteld krijgt. De burger heeft dan recht op snelle en adequate beantwoording. Binnen bestaande en nieuwe dienstverleningsconcepten zullen daarom **vraagverheldering** en **adequate vraagafhandeling** een prominente plaats innemen.

De **een-loket-funtie** (vergelijk het een-loket voor ondernemers) en gebruik van internet zullen gestimuleerd worden om snel en eenduidig vragen te beantwoorden en –waar mogelijk- informatie pro actief beschikbaar te stellen. Ook veel vergunningen zullen van huis uit moeten kunnen worden aangevraagd. Bij dit blijft de gemeente uitdragen dat **menselijk contact** positief gewaardeerd wordt. Menselijk contact kan zeer veel bijdragen aan begrip voor in te nemen standpunten en besluiten.

Voor juiste aansturing van een gemeente zijn vergelijkingen met andere gemeenten en dienstverleners relevant. Informatie over dienstverlening zal uitwisselbaar en bewerkbaar moeten zijn, zodat middels

'benchmarking' snel de plaats tussen ander gemeenten te bepalen en te sturen is.

Verder vindt het CDA de **'leefbaarheidmonitor'** **essentieel bij vaststelling, uitvoering en toetsing van gemeentelijk beleid.**

Door de oppervlakte van Leudal kan de **afstand tot de burger** in letterlijke zin erg groot zijn. Taken die lokaal kunnen worden uitgevoerd worden mede daarom daar ook neergelegd. Deze vorm van **participatie** geeft ruimte voor eigen initiatief en vraagt eigen verantwoordelijkheid. **Dorpsraden** zijn hiervoor een geëigend orgaan. Er dient herkenbaar overleg met burgers te zijn om invulling van rechten en verantwoordelijkheden te stimuleren. **Kernenwethouders** en een vast ambtelijk aanspreekpunt voor dorpsraden levert een bijdrage aan heldere communicatie.

De gemeente dient transparant met afspraken en planning om te gaan. Burgers, verenigingen en bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn. De gemeente moet verder onderzoek doen hoe zij mogelijkheden tot **inspraak** kan vergroten. Verder zal er meer aandacht besteed moeten worden **klachtenregistratie en klachtenafhandeling** zodat mogelijkheden tot verbetering in beeld komen en benut kunnen worden in de verdere nodige professionalisering van het ambtenarenapparaat.

Daar waar de gemeente diensten uitbesteed aan derden of samenwerkingsverbanden moet er transparantie over en traceerbaarheid van de uitgevoerde werkzaamheden zijn. De gemeenten zal regelmatig nut en noodzaak van de uitbestede werkzaamheden moeten toetsen en waar nodig bijsturen.

Het CDA Leudal stelt nadrukkelijk dat de financiële planning sterk moet verbeteren. Leudal is nog altijd niet 'in control'. De beheersbaarheid binnen het gemeentelijk apparaat zal sterk verbeteren naarmate de control-functie meer tot wasdom is gekomen.

Handhaving van de regels in het verkeer en overlast in de openbare ruimte dient daadkrachtig te worden aangepakt door BOA en Politie.

5.b. Uitgangspunten

5.b.1. Algemeen

1. Het CDA is een landelijke brede volkspartij met een duidelijk **lokaal gezicht**. Hierdoor is er nadrukkelijk een plaats in het politieke spectrum op alle niveau's. Afstemming, continuïteit, betrouwbaarheid en **toekomstgerichtheid** zijn hierdoor verzekerd.

2. Speerpunt

Het CDA ziet het belang van een eigen identiteit, diversiteit en verscheidenheid. Met name de **eigen identiteit** van de 16 verschillende woonkernen verdient blijvende aandacht.

3. Speerpunt

Het CDA streeft naar **dorpsontwikkelingsplannen** (DOP's) voor alle kernen waarin de toekomstvisie voor elke woonkern is vastgelegd evenals concrete actiepunten. Uiteraard is er ook aandacht voor de eigen identiteit, basisbehoefte, infrastructuur en wooncomfort. Het is van belang om hierbij gebruik te kunnen maken van een actuele **Leefbaarheidsmonitor**.

4. Het CDA steunt een college van B&W dat :
  - a. vaart op beginselen van **collegiaal bestuur**;
  - b. een samenhangende visie formuleert op bestuurlijke en maatschappelijke vernieuwing;
  - c. en het ambtelijk apparaat inspireert en motiveert.
5. In overleg met het afdelingsbestuur zal de CDA-fractie beslissingen nemen betreffende college- en commissievorming en daarover de leden informeren.
6. Het CDA verlangt van partners waaraan diensten en/of werkzaamheden zonder concurrentie worden uitbesteed, transparantie over en traceerbaarheid van de uitgevoerde diensten en/of werkzaamheden.
7. Het college dient regelmatig verantwoording af te leggen aan de raad. Daartoe kiest het CDA voor **kwartaalrapportages**, die zo spoedig mogelijk na afsluiting van het kwartaal worden verstrekt. Daarin dient helder te worden aangegeven hoe de stand van de projecten is. Dit zowel financieel als inhoudelijk. Tevens dient hier de voortgang van beleidsontwikkeling te worden vermeld.
8. Bij **mandatering** dient de raad middels kwartaalrapportages op de hoogte te worden gebracht van de besluiten met betrekking tot de gemandateerde zaken.

5.b.2. Participatie

1. Het CDA-Leudal legt een bijzondere nadruk op voortdurende **dialoog** met de mensen, organisaties en verenigingen binnen onze gemeenschap. Daarmee wil het CDA inspelen op de eigentijdse maatschappelijke wensen.

2. Speerpunt

Het CDA ziet het belang van **dorpsraden** en wil deze positief ondersteunen en voldoende faciliteiten geven. Het CDA is voorstander van een eigen budget voor iedere dorpsraad, zodat iedere dorpsraad ook richtinggevende uitspraken kan doen. Daarnaast eenmaal per jaar vanuit de gemeente overleg voeren met de burgers in de verschillende dorpen.

3. Speerpunt

Commissies voor advies en bijstand, met daarin ook niet-raadsleden, zijn van belang voor een gespreide verantwoordelijkheid en inbreng van deskundigheid. Commissies geven diepgang, juist vanwege de inbreng van 'specialisten' uit de diverse fracties.

4. Het CDA stelt vier commissies voor:

- sociale- en maatschappelijke zaken / leefbaarheid
- algemene zaken
- openbare ruimte
- ontwikkeling.

5. Verder stelt het CDA voor dat wordt gewerkt met bestuursrapportages die eerst besproken worden tijdens een raadsbijeenkomst. Diezelfde raadsbijeenkomsten kunnen ook worden gehouden om de voortgang van de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg te bespreken.

6. De gemeente geeft tijdige en heldere **voorlichting** middels:

- burgeravonden in de verschillende kernen i.o.m. de **dorpsraden**;
- publicaties via De Streekbode en de Lokale Omroep en
- de eigen website, E-mail en andere digitale technieken waarover het gemeentebestuur beschikt.

5.b.3. Dienstverlening

1. Een gedegen transparante **gemeentelijke bedrijfsvoering** dient zowel intern naar bestuurders als extern naar burgers en bedrijven gericht te zijn.

2. De dienstverlening naar de burgers toe dient optimaal te functioneren hetgeen resulteert in:

- adequate (avond-)openstelling en zoveel mogelijk **een-loket** benadering;
- **klantgerichtheid**;
- klachten serieus nemen en afhandelen, waarbij een **ombuds-functie** en **klachtenregistratie** kunnen helpen.

3. Het CDA is voor **vermindering van de administratieve lasten**. Niet controleerbare regels dienen te worden vermeden. Onnodige regels afschaffen en onwerkbare regels aanpassen.

En nog belangrijker dan het afschaffen van overtollige regels is de wijze waarop bestuurders en ambtenaren met die regels omgaan. Met name de onderlinge afstemming van regels moet verbeteren.

5.b.4. Openbare orde en Veiligheid

1. Een van de belangrijkste kerntaken voor een veilige gemeente is de handhaving van de rechtsorde. De Gemeente toont zich als een rechtvaardig en vasthoudend **rechtshandhaver**.

2. Er dienen grenzen gesteld te worden aan gedrag dat leidt tot overlast voor derden. Dit dient consequent aangepakt te worden, Niet alleen door handhaving, maar ook door voorlichting en **buurtbemiddeling**.
3. De burger dient beschermd te worden tegen gevoelens van **onveiligheid** door:
  - gerichte inzet van de **politiezorg** in de kernen en op het platteland;
  - aandacht voor **normen en waarden** in sociale verbanden, scholen en het gezin;
  - efficiënte inzet van de **BOA** (Buitengewoon-Opsporings-Ambtenaar) in nauwe samenwerking met de **wijkagent** van de politie.
4. Schade door vandalisme, vernielingen en andere delicten dient waar mogelijk te worden verhaald op de veroorzaker. Waar mogelijk **HALT** (het Alternatief) **-bureau's** inzetten.
5. De gemeente ondersteunt hulpverleningsorganisaties zoals **Jeugdhulpverlening**, **Bureau Slachtofferhulp** en **EHBO**. Zinnvolle inzet van **Defibrilatoren** mogelijk maken.
6. De burgers dienen bewust te worden gemaakt dat **honden- en kattenoverlast** op dit moment echt niet kan en aangepakt zal worden. Het CDA wil de Algemene Plaatselijke Verordening zodanig aanpassen, dat de overlast van honden en katten weer kan worden aangepakt door het gemeentebestuur.
7. De burger dient beschermd te worden tegen **onveilige situaties** door:
  - optreden tegen **verkeersovertredingen** (snelheid in woonkernen, parkeren);
  - controle openbare gelegenheden op naleving van de **veiligheidsvoorschriften**;
  - mede vorm te geven aan een integraal **veiligheidsbeleid**;
  - de inrichting van de **openbare ruimte** te enten op vergroting van het veiligheidsgevoel.
8. De Gemeente moet burgers activeren zich verantwoordelijk te voelen voor de veiligheid van anderen door:
9. **Criminaliteitspreventie** o.a. via buurtgewijze aanpak zoals **buurtpreventieprojecten** en projecten veilig wonen.
10. Het belonen van goede voorbeelden.
11. Het is van belang dat er een **meldpunt sociale veiligheid** is. Dit meldpunt dient laagdrempelig te zijn en moet blijvend onder de aandacht worden gehouden.
12. De **Brandweer** is de kern van de hulpverleningsorganisaties bij calamiteiten. Het **rampenplan** dient regelmatig getoetst en geoefend te worden en waar nodig bijgestuurd.
13. Verkeersveiligheid blijft de aandacht houden van het CDA. Naast het permanent doorvoeren van kleine verbeteringen zal er een **verkeersveiligheidsplan** te zijn dat actueel gehouden moet worden.
14. In zake verkeersveiligheid kan een **verkeers-commissie** of **dorpsraad** een belangrijke bijdrage leveren.

15. Bij uitvoering van verkeersmaatregelen en inrichting van bestemmingsplannen dient extra aandacht te zijn voor **veilige schoolroutes** en oversteekplaatsen voor kinderen.
16. Verkeersdrempels uniform uitvoeren en uitsluitend toepassen indien er echt geen alternatief is. Drempels die overbodig zijn geworden worden opgeruimd.
17. Het CDA blijft zich inzetten voor veilige en logische **fiets- en wandelroutes** voor alle gebruikers, ook in de winkelstraten.
18. **Trottoirs** dienen dan zodanig vrij te zijn van obstakels dat publiek en met name mensen met beperkingen ongehinderde doorgang hebben.
19. Een goede **openbare verlichting** blijft onze aandacht hebben.

5.b.5. Financiën en lastendruk

1. De gemeente zal een sober en transparant, maar gedegen **financieel beleid** voeren.
2. Inzet van middelen uit **de algemene reserves** en de **reserve bijzonder bestemmingen** ten behoeve van de exploitatie wordt zoveel mogelijk vermeden (slechts van toepassing als deze worden gebruikt voor investeringen die de financiële, economische of sociale structuur van de Gemeente Leudal op langere termijn positief beïnvloeden).
3. De financiële consequenties van nieuw beleid zullen qua investering en exploitatie inzichtelijk worden onderbouwd. **Meerjaren investeringsprogramma's** (MIP) worden jaarlijks geactualiseerd.
4. Het CDA is geen voorstander van een gedifferentieerd **OZB-tarief** voor woningen en bedrijven
5. Bij de belastingtarieven zal worden voorkomen dat deze schoksgewijze zullen moeten worden aangepast. De financiële positie van de gemeente alsmede de afweging t.o.v. andere noodzakelijk geachte uitgaven bepalen mede de hoogte van de O.Z.B.
6. Bij kostendekkendheid van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing is indexering van de **OZB-tarieven** gewenst.
7. Voor gemeentelijke dienstverlening zal in principe een eigen bijdrage worden berekend gebaseerd op **kostendekkende tarieven**. Ook daar waar de dienstverlening van de gemeente voor betrokkene profijt oplevert, is 100% kostendekkendheid het uitgangspunt. Voor het bepalen van de norm-tarieven zal de gemeente aantoonbaar efficiënt moeten werken en vergelijkingen maken met gelijksoortige gemeenten. Voor zover diensten aan de burgers of bedrijven worden opgelegd, mede in het algemeen belang, zal het principe van kostendekkendheid niet in alle gevallen uitgangspunt zijn.
8. Om de **afval-tarieven** in de hand te houden dient er met kracht naar kostenbesparende mogelijkheden te worden gezocht met bijzondere aandacht voor efficiëntie.
9. Het principe **de vervuiler betaalt** blijft zolang mogelijk gehandhaafd. Pas wanneer dit onverantwoord wordt, komen andere financieringsmogelijkheden in beeld.
10. De Gemeente voert op basis van persoonlijke omstandigheden een ruimhartig en consequent **kwijtscheldingsbeleid**.

11. Bij **aanbestedingen** wordt met het oog op de kosten en de bestuurlijke en ambtelijke integriteit zoveel mogelijk gekozen voor een openbare, doorzichtige procedure. Het gemeentelijke **aanbestedingsbeleid** dient helder en transparant te zijn. Met het oog op kosteneffectiviteit dient vrije mededinging uitgangspunt te zijn.
12. Daar waar dat mogelijk is, en financieel en organisatorisch voordeel oplevert, kan bij uitvoerende taken van de gemeente **privatisering** aan de orde zijn.

Programcommissie:

Johan Mulder
Bob Sijben
Paul Vogels

Adviseurs:

Jo Smolenaars
Tjeu Strous
Fractieleden
Bestuursleden

Aldus vastgesteld in de gezamenlijke Algemene Ledenvergadering van de CDA-afdeling Leudal, gehouden op 21 december 2009.
